

Odpowiedzialność podatkowa i karna skarbową osób biorących udział w rozliczeniach podatkowych spółek

27 maja 2021 r.

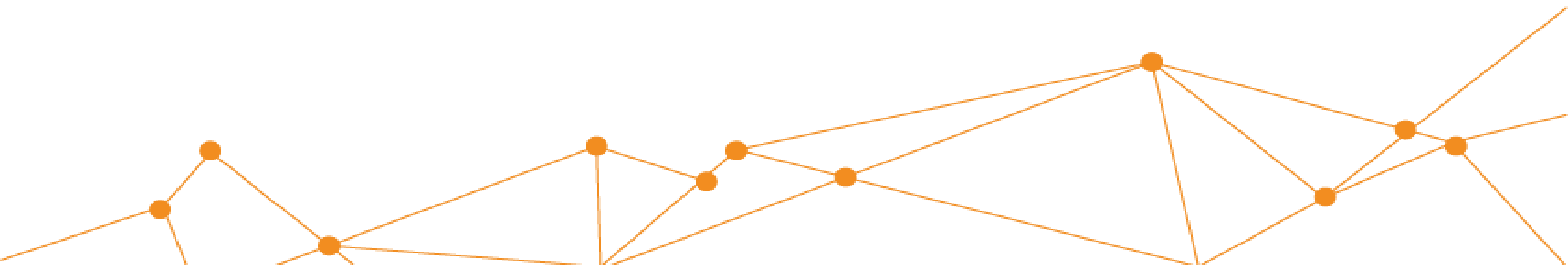

Agenda

1. Część pierwsza – odpowiedzialność osób trzecich za zobowiązania podatkowe spółki

2. Część druga – odpowiedzialność karna i karna skarbowa

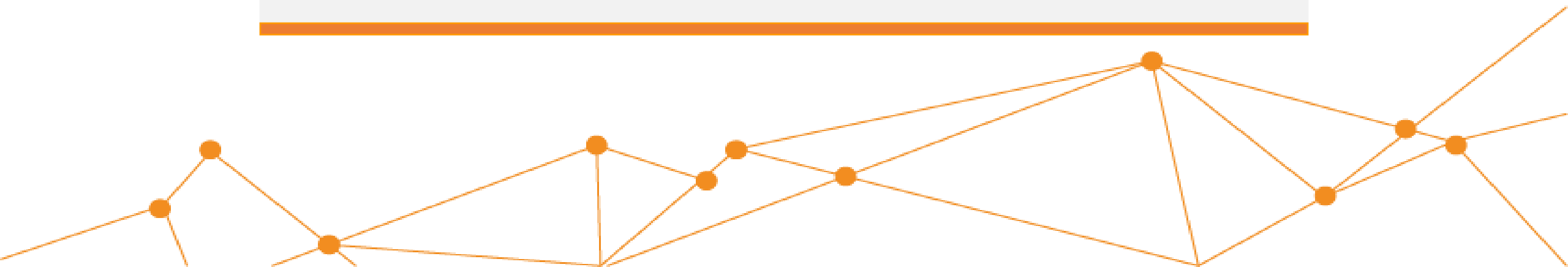

Odpowiedzialność podatkowa vs. karna skarbową – podobieństwa i różnice

- Indywidualny charakter odpowiedzialności podatkowej i karnej skarbowej (dotyczą osób fizycznych, a nie spółek);
 - Formalny/administracyjny charakter odpowiedzialności podatkowej (decyduje o niej sam fakt zasiadania w zarządzie spółki); odpowiedzialność KKS to odpowiedzialność za czyn zabroniony;
 - Subsydiarny charakter odpowiedzialności podatkowej (w pierwszej kolejności za zobowiązania odpowiada spółka);
 - Odmienne charaktery postępowań podatkowego i karnego skarbowego;
 - Odmienne charaktery „sankcji”.
-

Część pierwsza

Odpowiedzialność osób trzecich za zobowiązania podatkowe

Członek Zarządu

Art. 116 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej

Procedura orzekania o odpowiedzialności osoby trzeciej

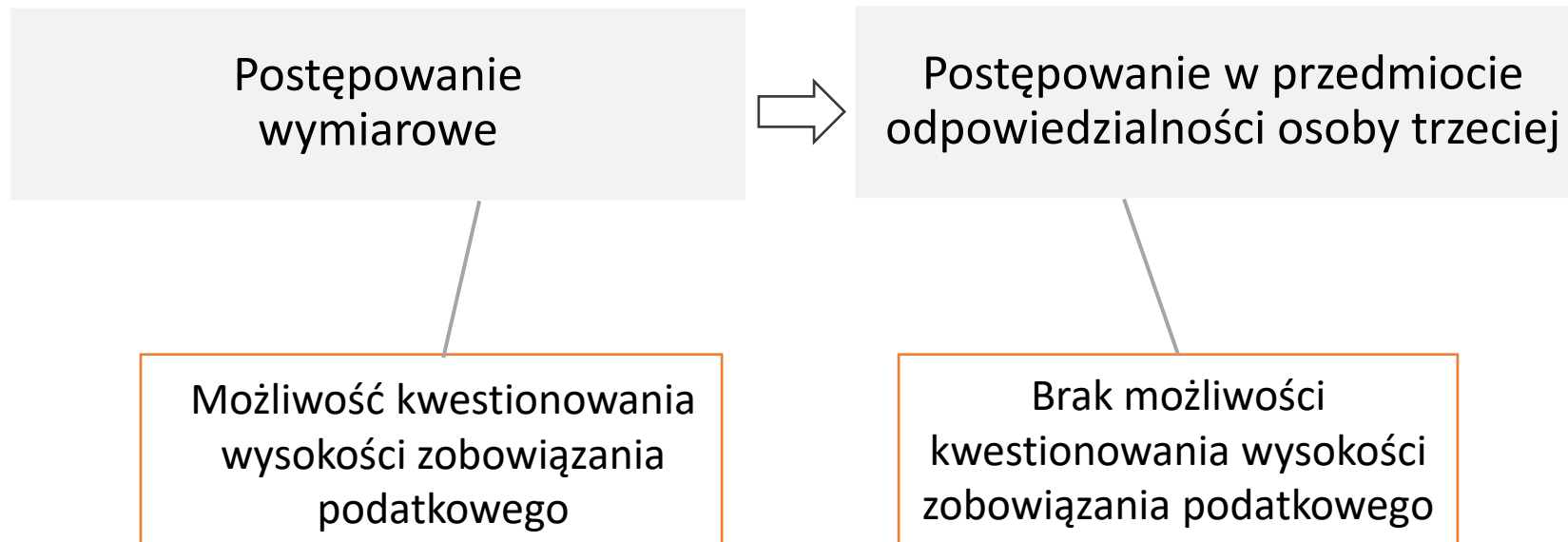

Możliwość wszczęcia
postępowania

- upływ terminu płatności zobowiązania podatkowego
- doręczenie decyzji w przedmiocie zobowiązania podatkowego
- dzień wszczęcia postępowania egzekucyjnego
- dzień odstąpienia od czynności zmierzających do zastosowania środka egzekucyjnego

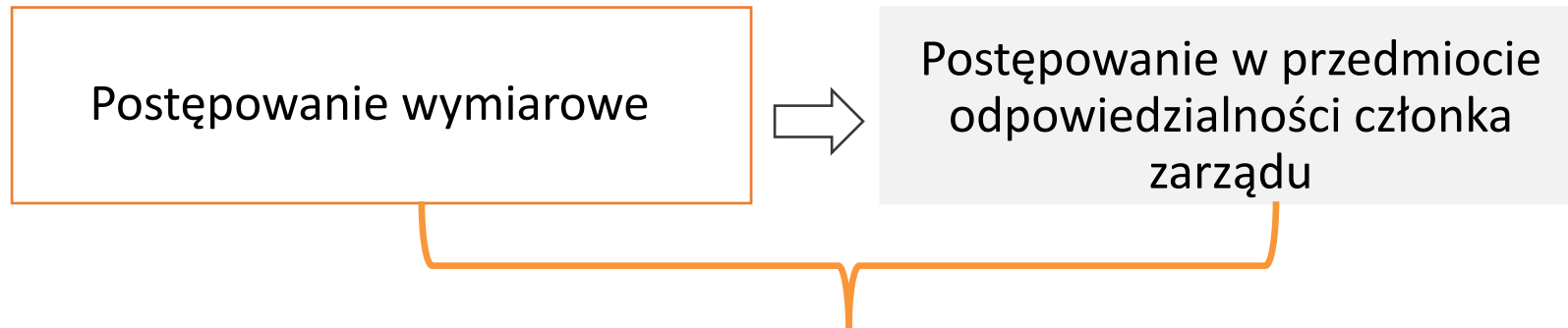

Procedura orzekania o odpowiedzialności osoby trzeciej

Procedura orzekania o odpowiedzialności osoby trzeciej

Odpowiedzialność członków zarządu – szczególne regulacje

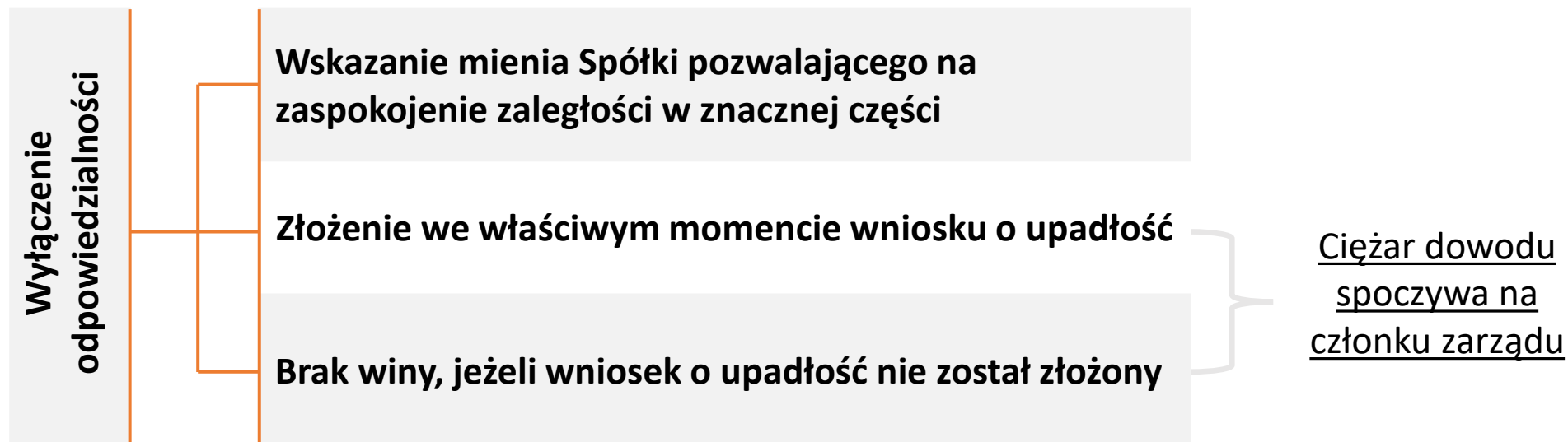

Możliwość orzeczenia w jednej decyzji

- Zobowiązania powstałe po likwidacji spółki
- Termin płatności po likwidacji spółki
- Zwrot nadpłaty/wynagrodzenia płatnika po likwidacji spółki

Jak uchronić się od odpowiedzialności?

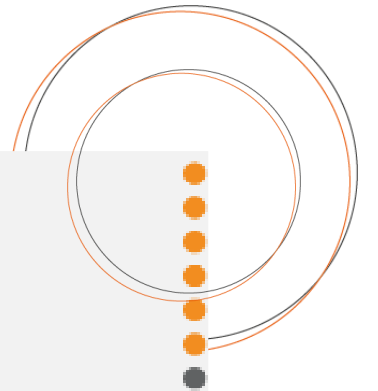
Odpowiedzialność członków zarządu – wyłączenie odpowiedzialności

Jak uchronić się od odpowiedzialności?

Odpowiedzialność członków zarządu – wyłączenie odpowiedzialności

Wyrok NSA z 10 czerwca 2014 r., sygn. akt: II FSK 1687/12 –
„Wykładnia gramatyczna art. 116 § 1 o.p. nie nasuwa wątpliwości, że na członku zarządu ciąży obowiązek wykazania istnienia okoliczności negatywnych odpowiedzialności. Sformułowanie "nie wykazał" odnosi się wyraźnie do członka zarządu, a nie do organu podatkowego”

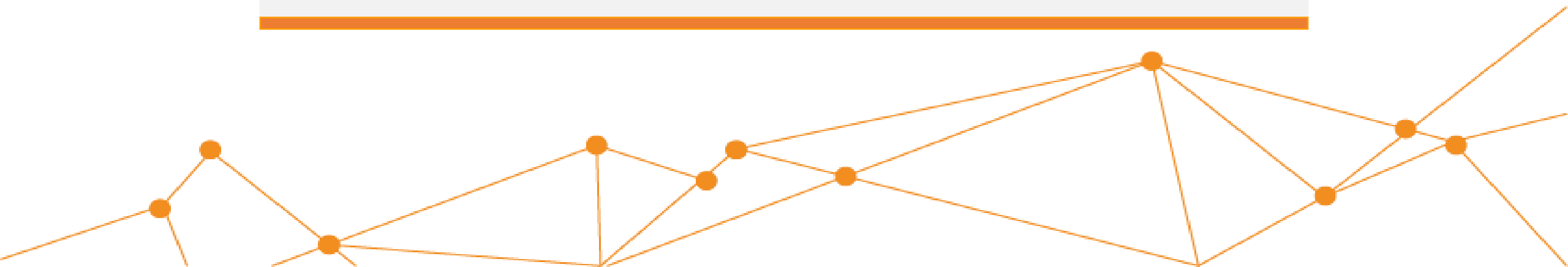
Jak uchronić się od odpowiedzialności?

Odpowiedzialność członków zarządu – wskazanie mienia

Wyrok WSA w Gliwicach z 5 lipca 2016 r., sygn. akt: I SA/GI 932/15:
„Mienie, aby posiadało walor uwalniający od odpowiedzialności musi faktycznie istnieć, przedstawiać realną wartość finansową i nadawać się do egzekucji pozytywnie rokującej wyegzekwowanie znacznych kwot, w odniesieniu do wysokości zaległości podatkowych. Uwolnienie się od odpowiedzialności za podatkowe zaległości spółki nie może nastąpić poprzez wskazanie należności spornych.”

Część druga

Odpowiedzialność karna i karna skarbową

Kto ponosi odpowiedzialność?

Zgodnie z art. 1 § 1 kks, odpowiedzialności karnej za przestępstwo skarbowe lub odpowiedzialności za wykroczenie skarbowe podlega ten tylko, kto popełnia czyn społecznie szkodliwy, zabroniony pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia.

Przesłanki odpowiedzialności karnej skarbowej

Czyn (działanie lub zaniechanie)

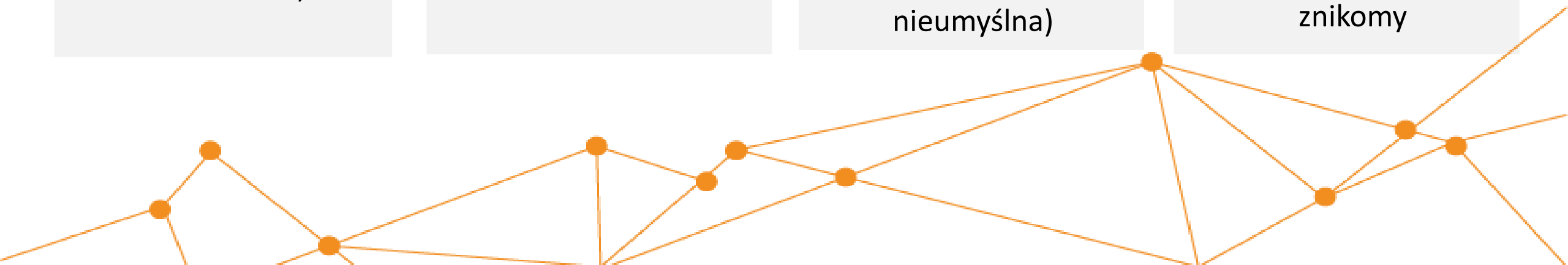
Bezprawny (zabroniony przez ustawę karną)

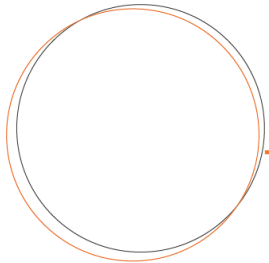
Zawiniony (wina umyślna lub ewentualnie nieumyślna)

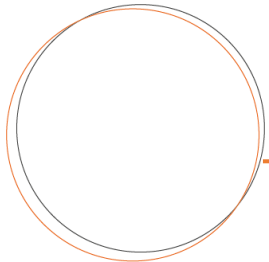
Spóecznie szkodliwy w stopniu wyższym niż znikomy

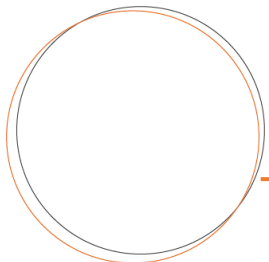
Kto ponosi odpowiedzialność?

Odpowiedzialność członków zarządów spółek

Odpowiedzialność innych osób: dyrektorów finansowych, głównych księgowych, księgowych i innych

Odpowiedzialność za czyn innej osoby

art. 9 § 3 kks – Za przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe odpowiada, jak sprawca, także ten, kto na podstawie przepisu prawa, decyzji właściwego organu, umowy lub faktycznego wykonywania zajmuje się sprawami gospodarczymi, w szczególności finansowymi, osoby fizycznej, osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej.

Kto ponosi odpowiedzialność?

Wyrok SN z 2 lipca 2002 r., sygn. IV KK 164/02:

„Skoro zarząd spółki prowadzi sprawy tej spółki, a pracami zarządu kieruje jego prezes, to jeżeli nie powierzono spraw spółki jako płatnika podatku od wynagrodzeń osób fizycznych (zaliczek na ten podatek) innemu z członków zarządu albo kierownikowi innej komórki organizacyjnej tej firmy, prezes zarządu spółki jest tą osobą, która zajmuje się jej sprawami gospodarczymi w powyższym zakresie, jeżeli nie dojdzie do wskazania, stosownie do art. 31 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (...) innej jeszcze osoby odpowiedzialnej za czynności spółki jako płatnika podatku”

- Niedopełnienie obowiązku nadzoru – art. 84 kks
- Podmiot odpowiedzialny posiłkowo – art. 24 kks
- Odpowiedzialność podmiotów zbiorowych – ustawa o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary

Przestępstwa i wykroczenia skarbowe

art. 53
§ 2 kks

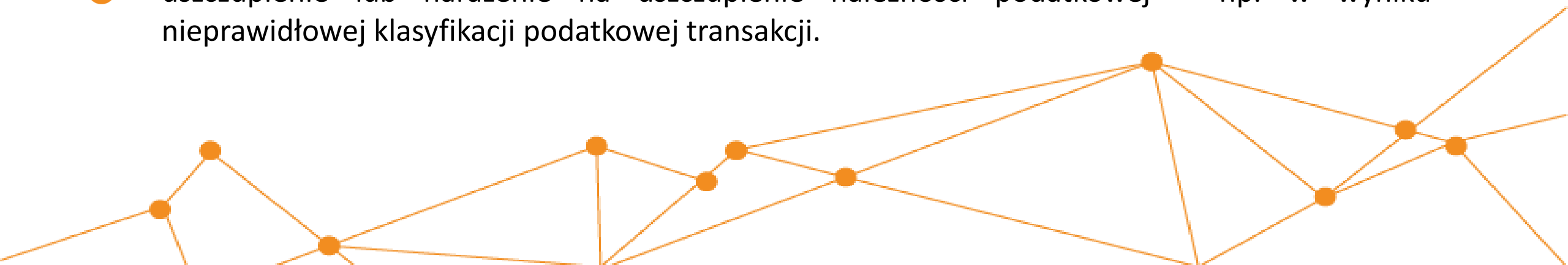
Przestępstwo skarbowe jest to czyn zabroniony przez kodeks pod groźbą kary grzywny w stawkach dziennych, kary ograniczenia wolności lub kary pozbawienia wolności.

art. 53
§ 3 kks

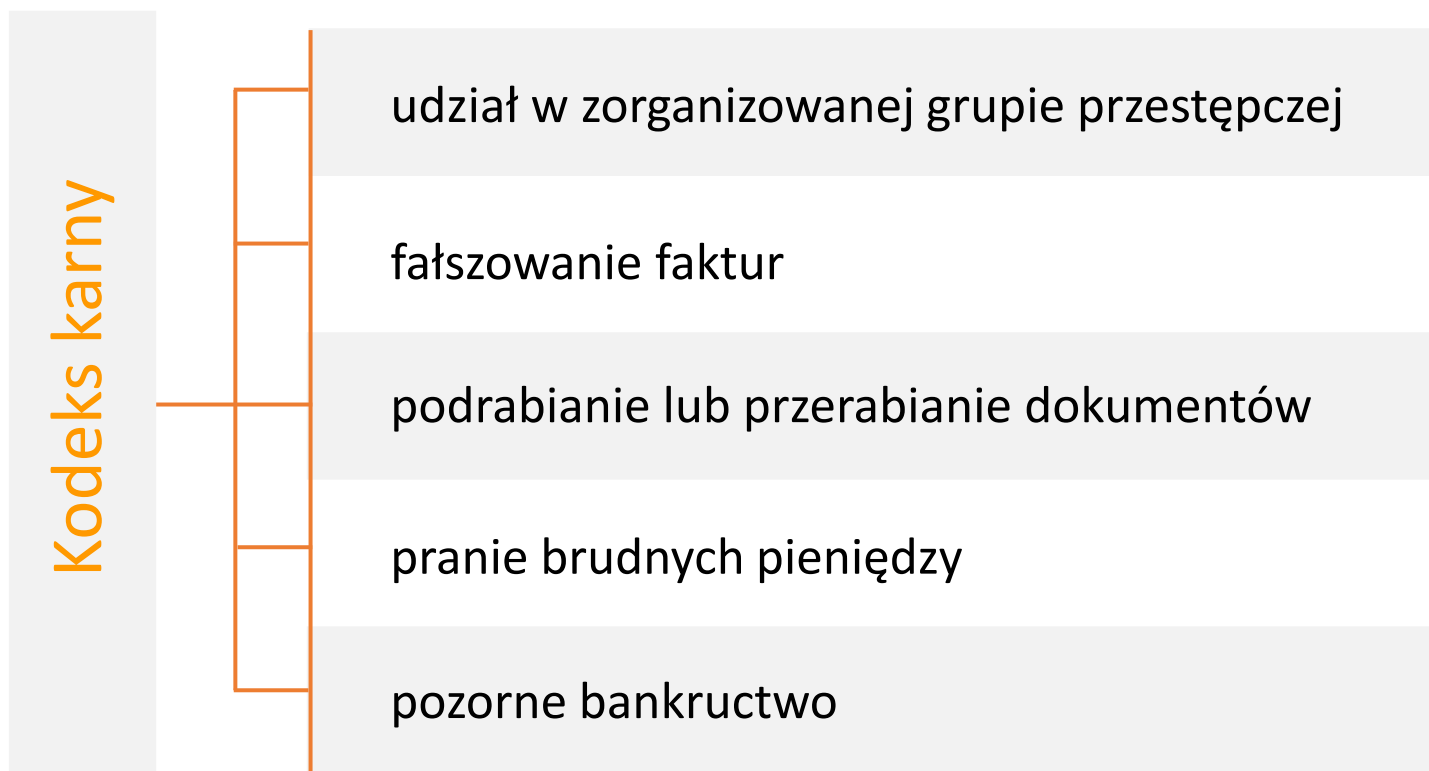
Wykroczenie skarbowe jest to czyn zabroniony przez kodeks pod groźbą kary grzywny określonej kwotowo, jeżeli kwota uszczuplonej lub narażonej na uszczuplenie należności publicznoprawnej albo wartość przedmiotu czynu nie przekracza pięciokrotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia w czasie jego popełnienia. Wykroczeniem skarbowym jest także inny czyn zabroniony, jeżeli kodeks tak stanowi.

Przykładowe rodzaje przestępstw i wykroczeń skarbowych

- niezłożenie wymaganych informacji lub niedopełnienie obowiązków rejestracyjnych,
- nierzetelne lub wadliwe prowadzenie ksiąg,
- podanie nieprawdziwych danych w deklaracjach i oświadczeniach,
- uszczuplenie lub narażenie na uszczuplenie należności podatkowej – np. w wyniku nieprawidłowej klasyfikacji podatkowej transakcji.

Inne czyny zabronione związane z kwestiami podatkowymi

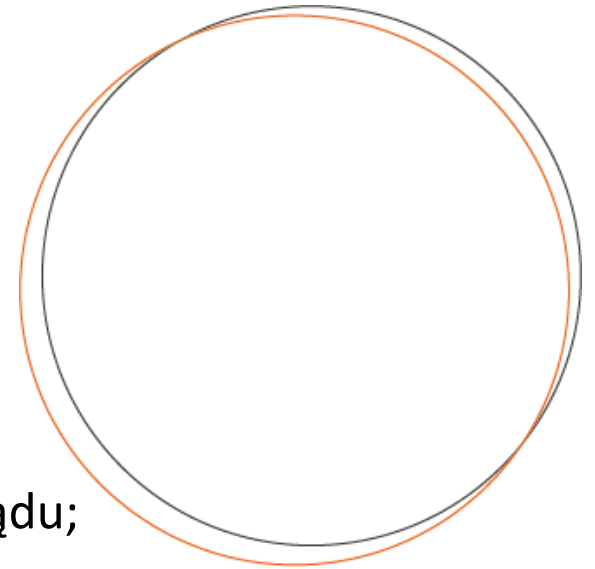
Skutki przestępstw lub wykroczeń podatkowych

Strukturyzacja ryzyka odpowiedzialności karnej skarbowej w ramach spółki

Krok 1 – analiza stanu faktycznego

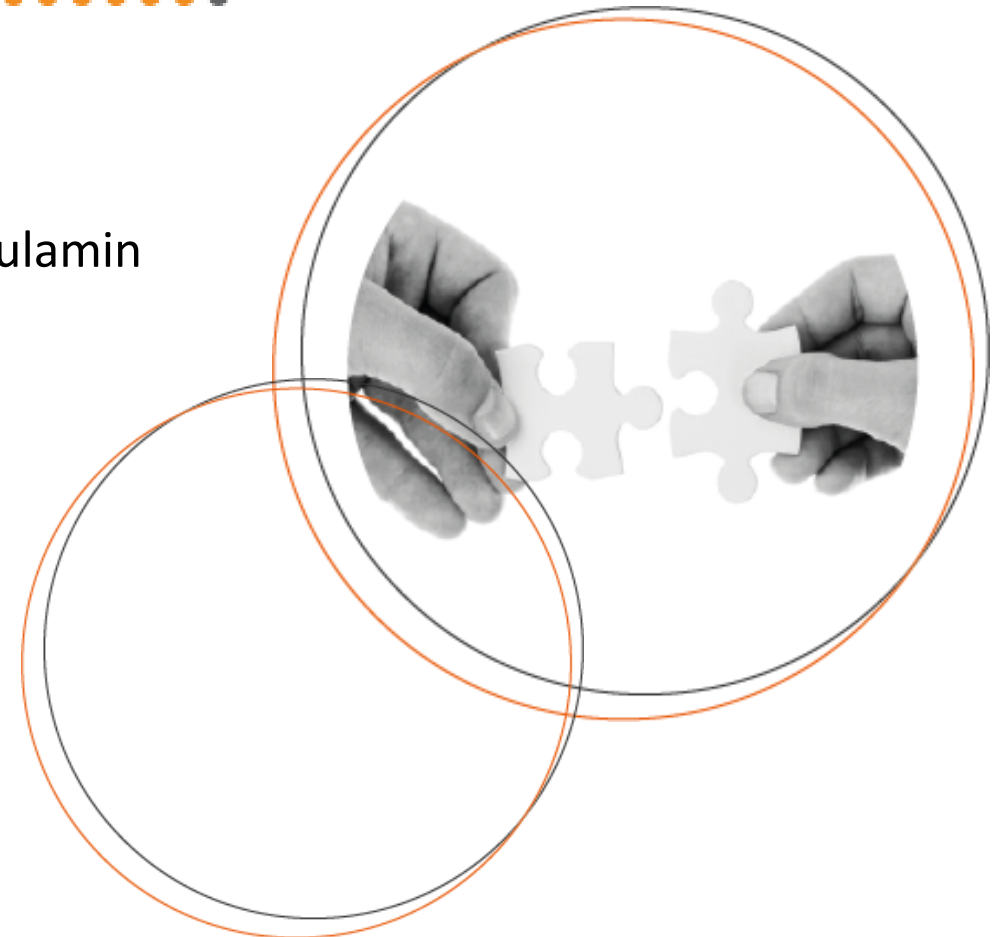
- Ustalenie, kto w ramach spółki odpowiedzialny jest za rozliczenia pod względem formalnym i merytorycznym;
- Analiza zakresu odpowiedzialności (obszarów działalności) członków zarządu;
- Analiza zakresu obowiązków poszczególnych pracowników;
- Analiza procedur podatkowych/księgowych obowiązujących w spółce;
- Analiza zawartych umów dotyczących rozliczeń podatkowych oraz obsługi rachunkowej;
- Analiza mechanizmów obowiązujących w spółce w związku z rozliczeniami podatkowymi.

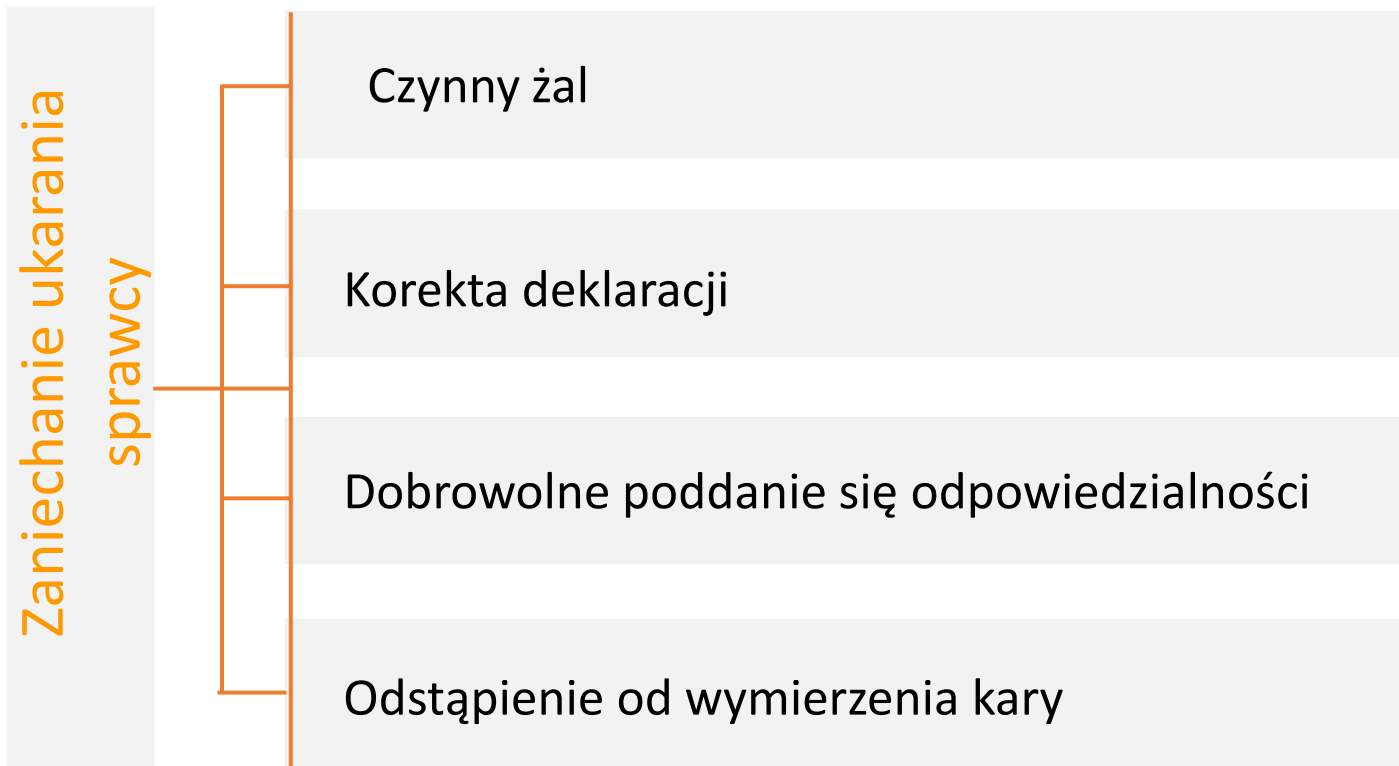
Strukturyzacja ryzyka odpowiedzialności karnej skarbowej w ramach spółki

Krok 2 – wdrożenie wypracowanych rozwiązań

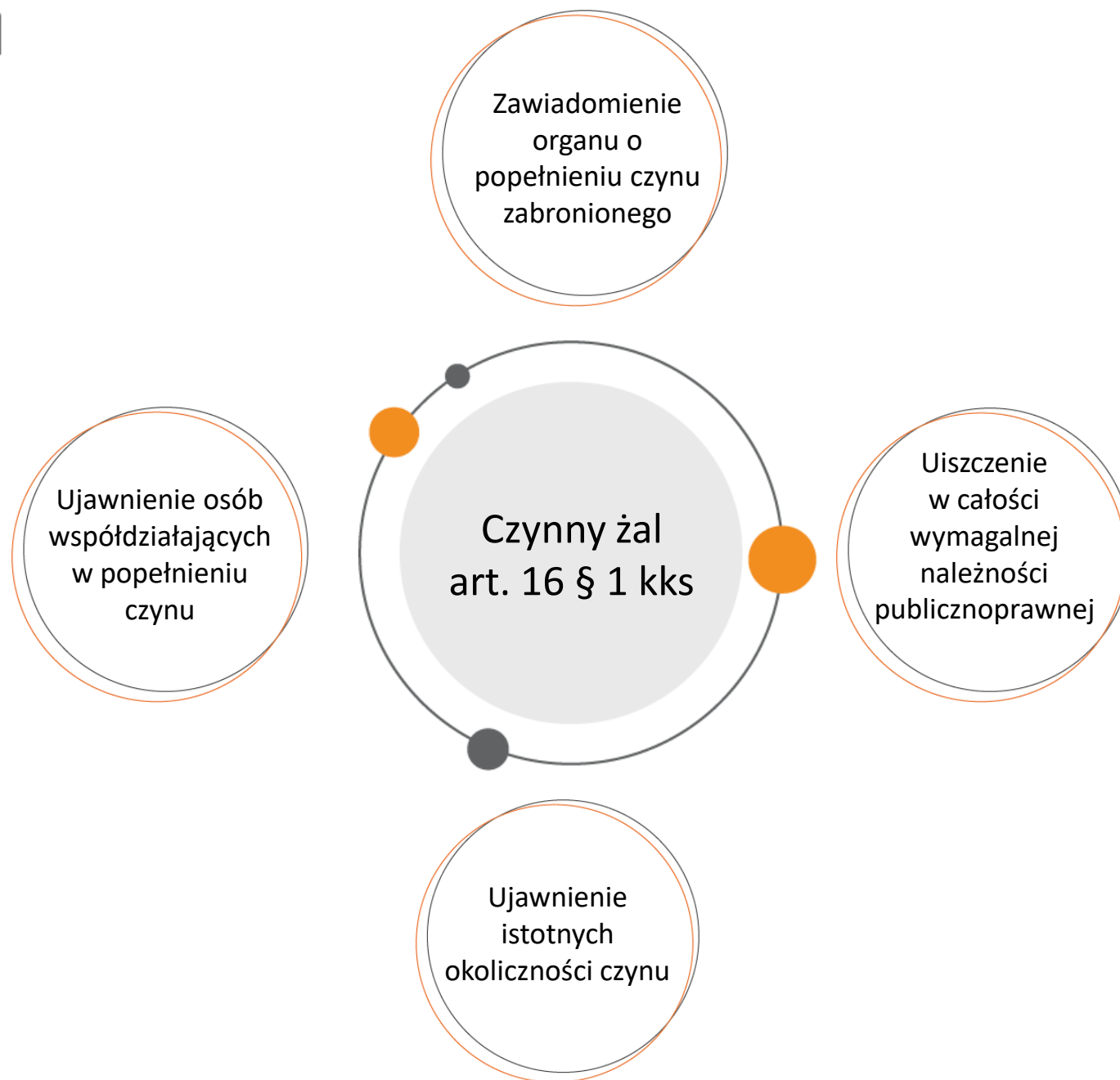
- Przyjęcie stosownych zmian w aktach korporacyjnych (regulamin zarządu, regulaminy wewnętrzne spółki);
- Modyfikacja postanowień umów o pracę;
- Dokonanie odpowiednich zmian w umowach dotyczących rozliczeń podatkowych oraz obsługi rachunkowej;
- Przyjęcie odpowiednich procedur i regulaminów.

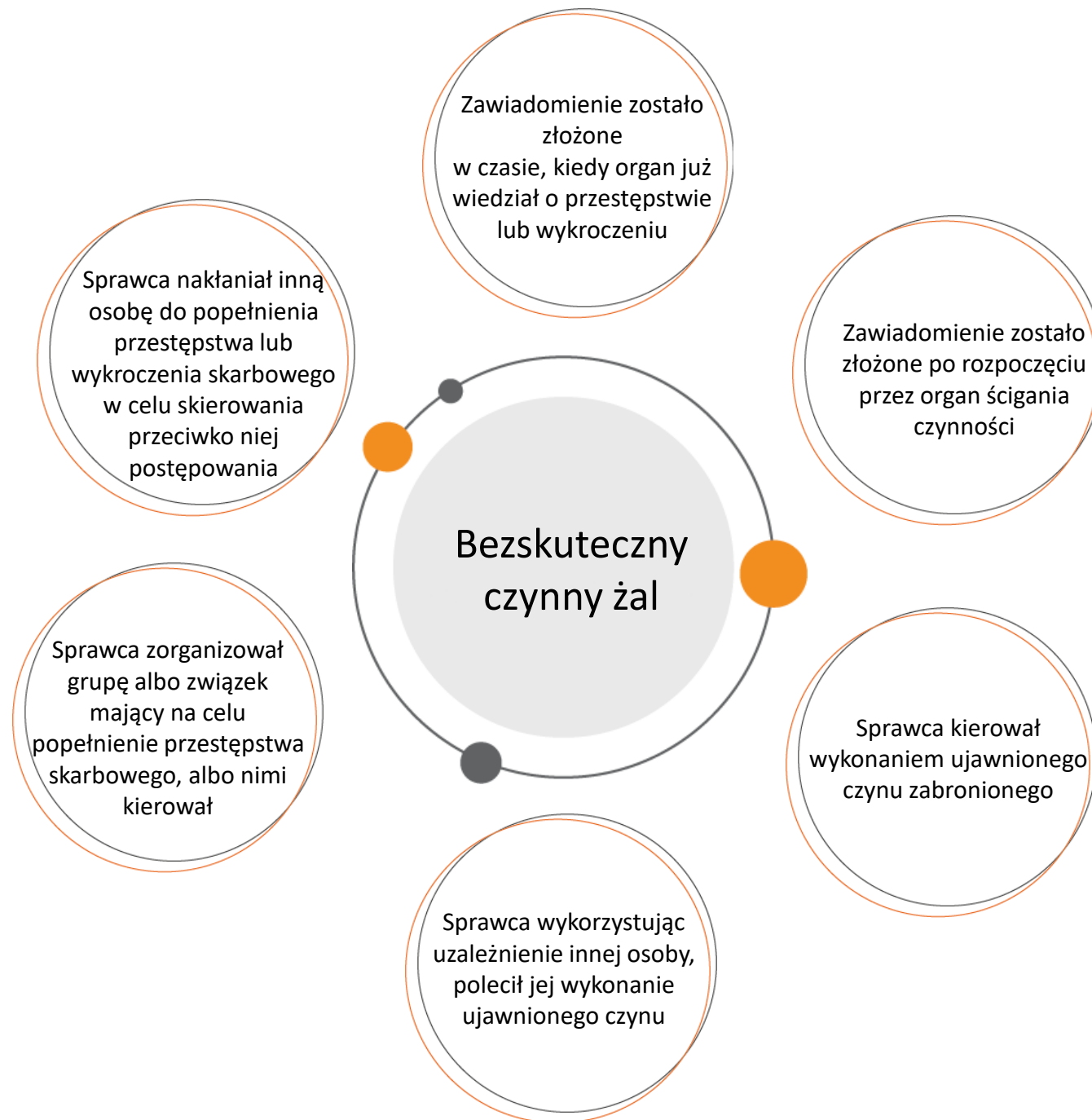
Metody uniknięcia lub złagodzenia odpowiedzialności karnej skarbowej

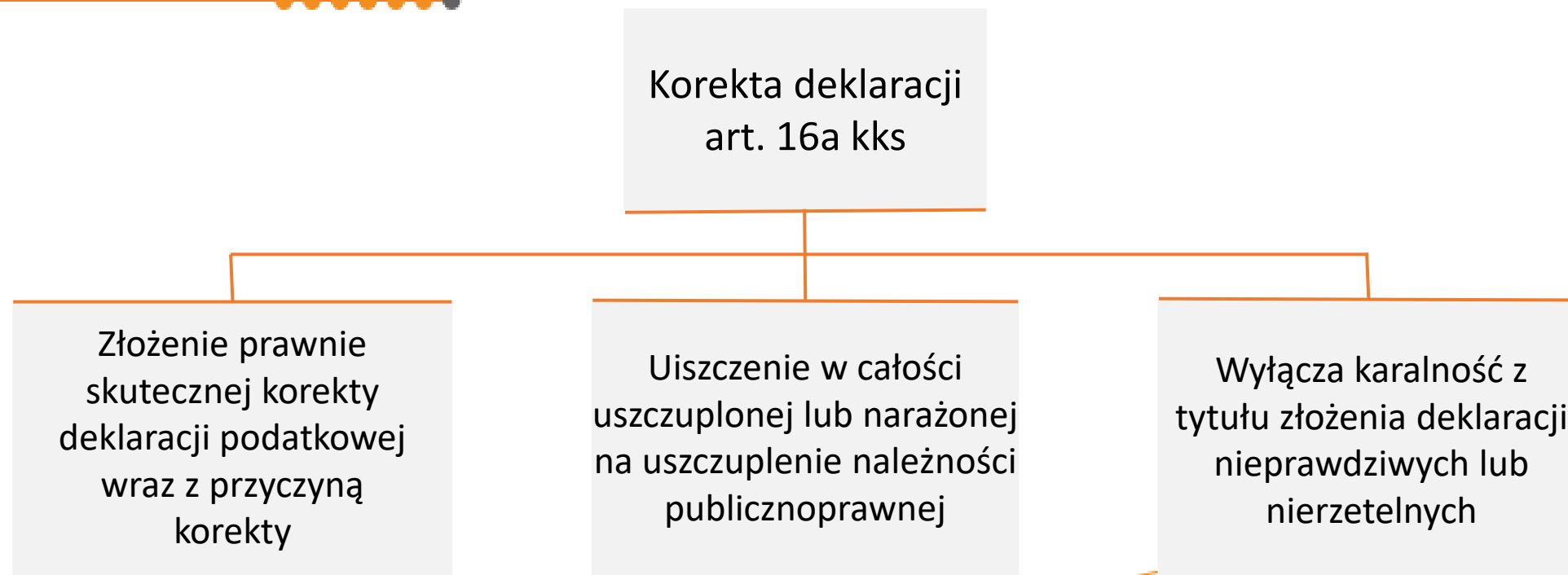
Czynny żal

Czynny żal

Korekta deklaracji

Dobrowolne poddanie się odpowiedzialności

Wniosek o udzielenie
zezwolenia na dobrowolne
poddanie się
odpowiedzialności

Do momentu
wniesienia aktu
oskarżenia

Za pośrednictwem
finansowego organu
postępowania
przygotawczego

Wyrok nie podlega
wpisowi do Krajowego
Rejestru Karnego

Wyrok wydawany
przez sąd na
podstawie zezwolenia

Dziękuję za uwagę

Piotr Stryjewski

Adwokat

Doradca podatkowy

e-mail: piotr.stryjewski@ptpodatki.pl

tel. 604 276 779

Budynek G9
ul. Giełdowa 7/9
01-211 Warszawa
e-mail: biuro@ptpodatki.pl
tel. 22 205 22 00

www.ptpodatki.pl

Uwaga: Powyższy materiał ma charakter wyłącznie informacyjny i nie może stanowić jedynej podstawy podejmowanych działań. Przygotowane materiały zostały dokonane z najwyższą starannością, jednak nie stanowią kompleksowej porady.